

overveie, om denne Omordning ogsaa bliver retfærdig og billig. Dette synes jeg nu ikke er Tilfældet, naar en lille Kjøbstad, som er bygget laust og aabent og som Følge deraf har en stor Udstrækning, og hvorigjennem der gaaer en Landeveisgade, som har en meget stor Længde, medens Byens Folkemængde kun er ringe, skal bære Halvdelen af Omkostningerne ved Hovedlandeveisgadens fremtidige Vedligeholdelse, hvorimod en anden Kjøbstad, der er bygget høit og tæt og har en stor Folkemængde og en stor Skatteevne, maaskee ikke har større Landeveisgadendstrækning end den mindre Kjøbstad og heller ikke skal bære Mere end Halvdelen af Vedligeholdelsesudgifterne. Dette Forhold forekommer mig ikke at stemme med Lighedsprincipet i Bestatningen og heller ikke med Billighedsprincipet. Denne Ulighed i Henseende til Kjøbstæderne indbyrdes, hvorved især de smaa Kjøbstæder blive trykkelige, hvorimod de store Kjøbstæder maaskee paa mange Steder kunne have en Fordeel derved, kan ændres ved de to Forslag, som jeg har tilladt mig at stille, idet jeg har sagt, at Kjøbstæderne skulle deeltage i Landeveisgadernes Vedligeholdelse i Forhold til deres Hartkorn og Folkemængde, saaledes at Halvdelen fordeles i Forhold til Hartkornet og Halvdelen i Forhold til Folkemængden. Derved ville Kjøbstæderne vel i det Hele komme til at bidrage noget Mere end efter Lovforslaget; men paa den anden Side har jeg til § 4 stillet det samme Forslag, at Udgifterne ved Landeveisgadernes Vedligeholdelse ogsaa skulle fordeles med Halvparten efter Folkemængden og Halvdelen efter Hartkornet i Kjøbstæderne og Landkredsen. Derved ville da igjen Kjøbstæderne faae en betydelig Vættelse, sammentilgnet med, hvad der er bestemt i Lovforslaget. Det forekommer mig, at denne Fordeling er retfærdig og billig i sit Grundprincip, og naar Reglerne for Udregningen af Fordelingen af Udgifterne er retfærdig og billig, forekommer det mig at være mindre betyvende, hvad der af Udvalgets Fleertal i Betænkningen er sagt om, at Følgerne af dette Forslag ikke godt kunne oversees; thi naar man har Regler, som man anseer for retfærdige og billige, kan man altid udregne dette og lade Fordelingen foregaae i Forhold til det Beløb, der aarlig bliver at ud-

rede. Man vil ogsaa ved dette Forslags Vedtagelse komme til at undgaae adskillige Vanstæligheder, navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Udredelsen af Udgifterne til Broer, og jeg har derfor ogsaa tilladt mig kun at stille Forslaget under Nr. 18 som subsidiairt, for det Tilfælde, at de to af mig først nævnte Forslag ikke skulde blive vedtagne. Det er allerede af den ærede Ordfører bemærket, hvorledes Holstebro er stillet i Henseende til den betydelige Bro, der fører over Storaanen, og som efter Lovforslaget vil blive regnet for en Fortsættelse af Landeveisgaden. Det er jo dog vist tydeligt og klart for Enhver, at der er en stor Forskjel paa at holde en lige lang Strækning af Landeveisgade og en lige lang Strækning af en saadan kostbar Bro vedlige, og at der over Storaanen, som gaaer igjennem denne lille By, er en Bro, der er 80 Alen lang, og som efter Loven skal vedligeholdes med Halvdelen af Kjøbstaden, er et Tilfælde, til hvilket der vistnok ikke finder noget lignende Sted over det hele Land. Jeg troer derfor, at da det er et særligt Tilfælde, der her er tilstede, maa man ogsaa tage særligt Hensyn dertil. Finder det høie Thing ikke at kunne gaae ind paa de to Forslag, som jeg har tilladt mig at stille under Nr. 6 og 13, vil jeg meget opfordre Thinget til at vedtage Forslaget under Nr. 18. Jeg veed meget godt, at der er en Stemning for at komme bort fra Statsstilbud i det Hele, men jeg troer, at, dersom man ikke i saadanne særlige Tilfælde som det, her er tilstede, vil gaae ind paa ved denne Lov at gjøre en Undtagelse, vil det blive Tilfældet, at baade Indenrigsministeren og Rigsdagen senere ved flere Andragender ville blive opfordrede til at hde et Bidrag af Statskassen, som saa kun kunde bevilges ved de aarlige Finantslove; men jeg troer, at det var heldigt at faae Forholdet ordnet ved denne Lov. Jeg har til det andet Lovforslag, som er sat paa Dagsordenen, stillet et andet Forslag, som er stillet subsidiairt til dette, men jeg skal ikke for Tiden opholde mig derved, da det ikke er under Forhandling, og jeg skal derfor kun tillade mig at henstille til det høie Thing, hvorvidt det kan gaae ind paa noget af de af mig stillede Forslag, og især med Hensyn til det første vil jeg henstille til de ærede